

Lưu ý khi sử dụng vaccin phòng bệnh cho gia súc, gia cầm

Việc lựa chọn vaccin, cách sử dụng vaccin cho gia súc, gia cầm là một trong những nhiệm vụ hàng đầu của ngành Thú y và là biện pháp cơ bản quan trọng trong quy trình phòng bệnh cho vật nuôi.

Tuy nhiên, trên thực tế ở một số nơi, đối với cán bộ thú y cơ sở và người chăn nuôi, vấn đề này chưa được thực hiện đúng yêu cầu kỹ thuật. Điều này gây ra những khó khăn trong phòng chống dịch bệnh, gây thiệt hại cho chăn nuôi. Sau đây xin giới thiệu một số điểm cần chú ý khi lựa chọn, sử dụng vaccin nhằm đạt hiệu quả cao trong công tác phòng chống dịch bệnh cho đàn vật nuôi.

* Nguyên tắc chung khi sử dụng vaccin

Vaccin chủ yếu dùng để phòng bệnh. Sau khi tiêm vaccin một thời gian nhất định động vật mới có miễn dịch, vì vậy để sử dụng vaccin mang lại hiệu quả cao, cần tuân thủ những nguyên tắc sau:

1. Bảo quản, vận chuyển đúng kỹ thuật:

Đây là yếu tố đặt lên hàng đầu bởi vaccin luôn đòi hỏi phải bảo quản ở một điều kiện nghiêm ngặt, đặc biệt là các loại vaccin nhược độc.

Điều kiện thích hợp nhất đối với các loại vaccin Virut là ở nhiệt độ từ 2 - 8°C, các loại vaccin vi khuẩn từ 5 - 15°C và một điều quan trọng nữa là các loại vaccin phải bảo quản trong điều kiện mát, tránh ánh nắng mặt trời. Cần chú ý đây là một điều kiện cực kỳ quan trọng vì trong thực tế, nhiều người đi mua vaccin dùng túi nilông (loại túi sáng màu) có đựng đá bên trong nhưng rất tiếc khi đi đường lại để ánh nắng mặt trời chiếu trực tiếp vào túi đựng vaccin, như vậy sẽ làm ảnh hưởng tới chất lượng và hiệu lực của vaccin.

Để bảo quản vaccin trong điều kiện tốt nhất khi vận chuyển phải đựng vào hộp xốp hoặc phích đá; nếu mua với số lượng ít, nơi mua gần thì bảo quản bằng túi nilông, tốt nhất là loại nilông tối màu có giấy bọc. Trong quá trình bảo quản, vận chuyển cần bao gói kỹ, tránh hiện tượng va đập và đặc biệt không cho ánh nắng trực tiếp chiếu vào để đảm bảo chất lượng và hiệu quả phòng bệnh của vaccin.

2. Sử dụng vaccin đúng kỹ thuật:

- Tiêm phòng hàng năm cho gia súc, gia cầm ở nơi có ổ dịch cũ, nơi có bệnh truyền nhiễm phát sinh theo mùa trước mùa phát bệnh; Vaccin phòng bệnh nào thì chỉ phòng được bệnh đó, không phòng được bệnh khác;

- Không được tiêm vaccin cho động vật đang mắc bệnh, nghi mắc bệnh, động vật quá gầy yếu, quá non, con mẹ mới đẻ, động vật mới liền chưa lành vết thương, những con có nhiều ký sinh trùng và động vật mang thai ở kỳ cuối;

- Dụng cụ tiêm phòng (bơm kim tiêm) phải đảm bảo tiệt trùng. Biện pháp tốt

nhất là lược sôi để nguội trước khi sử dụng;

- Không dùng cồn để sát trùng bơm kim tiêm khi tiêm vaccin;

- Dùng vaccin đủ liều, đúng đường tiêm, đúng vị trí, đủ độ sâu và đúng lịch theo đúng hướng dẫn của nhà sản xuất; vị trí tiêm phải được sát trùng; lắc kỹ lọ vaccin trước khi sử dụng; vaccin đã pha hoặc đã cắm kim tiêm, nên dùng càng sớm càng tốt, nếu thừa phải hủy, không được dùng cho ngày hôm sau; không vớt bừa bãi chai lọ, kim tiêm; sau khi sử dụng vaccin, cần theo dõi vật nuôi để kịp thời can thiệp các trường hợp phản ứng hoặc gia súc gia cầm có thể bị sốc phản vệ; khi đi mua vaccin nên mua ở những nơi có đủ điều kiện, được phép bán vaccin, tốt nhất mua tại các cửa hàng được Trạm Thú y huyện cấp phép để đảm bảo chất lượng và được tư vấn kỹ thuật về cách sử dụng các loại vaccin.

3. Một số bệnh cần chú ý tiêm phòng cho vật nuôi:

- Đàn lợn: Tiêm phòng vaccin Lở mồm long móng, Dịch tả, Tụ huyết trùng, tai xanh, sung phù đầu, phó thương hàn,

- Đối với trâu bò: Tiêm phòng vaccin Lở mồm long móng, Tụ huyết trùng,

- Đối với chó, mèo: Tiêm phòng bệnh Đại.

- Đối với gà: Tiêm phòng vaccin Newcatle, Gumboro, vaccin Cúm, viêm khí quản truyền nhiễm;

- Đối với vịt: Tiêm phòng vaccin Dịch tả vịt, vaccin Cúm.

Người chăn nuôi nên liên hệ với kỹ thuật viên Thú y phường, xã hoặc liên hệ với Trạm Thú y tại địa phương để được hướng dẫn và tiêm phòng vaccin cho vật nuôi nhằm góp phần bảo vệ lợi ích cho chính mình và bảo vệ sức khỏe cộng đồng.

Trung Xuân